

УДК 348.98(048)

А. В. Іщенко, доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України, професор кафедри
криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ

Ю. М. Чорноус, доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ

НОВИЙ ПІДРУЧНИК З КРИМІНАЛІСТИКИ — СУЧАСНЕ ВИДАННЯ В КРАЩИХ ТРАДИЦІЯХ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Нещодавно вийшов друком підручник «Криміналістика»¹, підготовлений авторським колективом до 20-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 170-річчя Одеської школи права. До складу авторського колективу ввійшли доктори юридичних наук, професори Ю. П. Аленін, Л. І. Аркуша, О. О. Подобний, В. В. Тіщенко; кандидати юридичних наук, доценти О. Л. Ващук, В. Ю. Калугін, Р. В. Комісарчук, О. А. Самойленко, Д. М. Цехан; кандидати юридичних наук А. А. Барцицька, Л. С. Белік, В. А. Динту, С. П. Чумак; асистенти Ю. О. Гресь, Н. В. Чіпко. Зазначений підручник підготовлено за редакцією доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України В. В. Тіщенка.

Одеська криміналістична школа здавна відома своїми фундаментальними працями з актуальних питань криміналістичної науки. Наукові доробки закономірно трансформуються в освітній процес як Національного університету «Одеська юридична академія», так й інших вищих навчальних закладів нашої держави, адже підручник підготовлено згідно з програмою курсу криміналістики для юридичних вищих навчальних закладів України. Відповідно, логічним й необхідним є видання цілісного, сучасного підручника з криміналістики, в якому системно висвітлюються питання навчальної дисципліни.

Зміст підручника викладено відповідно до кримінального процесуального законодавства України, ураховуючи процеси реформування правоохоронних органів, відповідно до обраного євроінтеграційного напрямку розвитку держави. Ці та інші зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, зокрема, стрімкий науково-технічний прогрес і впровадження його досягнень як у правоохоронну, так і в злочинну діяльність, набуття сучасною злочинністю нових форм, міжнародного характеру, використання вдосконалених засобів і методів злочинної діяльності, вимагають пошуку і впровадження нових методів і підходів до вирішення завдань

¹ Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Тіщенка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 556 с.

боротьби зі злочинністю, активізації наукових досліджень у цьому напрямі, розробки сучасних засобів і прийомів діяльності, надання дієвих криміналістичних рекомендацій. Отже, необхідним є якісне оновлення змісту навчальної дисципліни криміналістика.

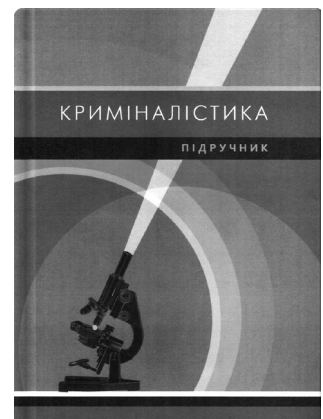
У підручнику послідовно, відповідно до чотирьох основних частин криміналістики, розкривається навчальний матеріал. У розділі I «Теоретичні засади криміналістики» формується підґрунтя для успішного вирішення таких завдань. Цікаво, що автори не обмежилися традиційним поглядом на зміст першої частини криміналістики і суттєво та небезпідставно її розширили. Так, спершу розкриваються поняття, завдання й система криміналістики; визначаються історичні передумови її виникнення й пояснюється шлях становлення і розвитку; розкривається зміст криміналістичної ідентифікації та діагностики. Новим і достатньо цікавим є включення до структури першої частини криміналістики вчення про криміналістичну версію, засад планування та розслідування злочинів, криміналістичних технологій у розслідуванні, криміналістичного прогнозування і криміналістичної профілактики, теорії криміналістичного моделювання, використання спеціальних знань у розслідуванні. Вбачається, що такий підхід повинен позитивно позначитися на навчанні здобувачів вищої освіти, адже надає повне уявлення про теоретичне підґрунтя криміналістики, окремі криміналістичні теорії та вчення.

Розділ II підручника «Криміналістична техніка» розпочинається з визначення загальних засад криміналістичної техніки, після чого послідовно розкриваються питання криміналістичної фотографії та відеозапису, криміналістичного дослідження слідів (трасології), криміналістичного дослідження ознак людини, криміналістичного дослідження зброї, криміналістичного дослідження документів, криміналістичного дослідження матеріалів, речовин і виробів, інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів та його автоматизації. Як побажання авторському колективу хочемо додати, що не зайвим було б приділити увагу й іншим галузям криміналістичної техніки, зокрема, криміналістичній фоноскопії та криміналістичній одорології.

У розділі III «Криміналістична тактика» ґрунтовно розкрито загальні засади криміналістичної тактики, акцентовано увагу на тактиці проведення окремих слідчих (розшукових) дій (огляду, обшуку, допиту, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту) та тактиці негласних слідчих (розшукових) дій.

Розділ IV «Криміналістична методика» разом з висвітленням основних теоретичних засад звертає увагу на методики розслідування окремих видів злочинів: вбивств; статевих злочинів; крадіжок; корисливо-навальницьких злочинів; шахрайств; злочинів у сфері господарської діяльності; злочинів у сфері службової діяльності; злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, прекурсорів; організованої злочинної діяльності; дорожньо-транспортних подій; підпалів і злочинних порушень правил пожежної безпеки. Автори розглянули видові, родові

Пропонується підручник:

Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Тіщенко. — Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. — 556 с.

та позавидові методики розслідування окремих видів злочинів, проте цей перелік об'єктивно не можна вважати вичерпним.

Таким чином, підручник «Криміналістика», підготовлений авторським колективом Національного університету «Одеська юридична академія» за редакцією доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України В. В. Тіщенка відповідає вимогам, що пред'являються до навчально-методичних праць, і, на переконання рецензентів, з метою забезпечення освітнього процесу у вищих навчальних закладах України при підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Право» рекомендується до використання.

Запропонований підручник «Криміналістика» є новим і сучасним виданням, підготовленим висококваліфікованим колективом авторів у кращих традиціях вітчизняної науки і освіти.